

РЕШЕНИЕ

№ 16275

гр. София, 13.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в
публично заседание на 16.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Пламен Райнов, като разгледа дело номер **3149** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Делото е образувано по предявен иск от „Центриом“ ООД, чрез адвокат Ц. срещу Комисия за енергийно и водно регулиране (КЕВР).

От съда се иска ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца, както следва:

1. сумата от 203 665,84 лв. (двеста и три хиляди шестстотин шестдесет и пет лева и 84 стотинки), представляваща обезщетение за претърпени вреди от незаконосъобразен административен акт, а именно - Решение № Ц - 14/03.04.2019 г., прогласено за нищожно с влязлото в сила решение № 492 от 14.01.2021 г. по адм. дело № 13432/2019г. на ВАС - Трето отделение.
2. законна лихва за забава 83 205,44 лв (осемдесет и три хиляди двеста и пет лева и 44 стотинки) върху горепосочената главница за забава от 03.04.2019 г. до датата на подаване на настоящата искова молба.
3. на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, във връзка с чл.203 и сл. АПК, се иска присъждане на сумата от 158 364,65 лв. (сто петдесет и осем хиляди триста шестдесет и четири лева и 65 стотинки), представляваща обезщетение за претърпени вреди от незаконосъобразен административен акт, а именно - Решение № Ц - 12/26.03.2021 г., прогласено за нищожно с окончателно решение № 8999 от 14.10.2022 г. по адм. дело № 3574/2019г. на ВАС - Трето отделение.
4. законна лихва за забава от 32 890,69 лв. (тридесет и две хиляди осемстотин и деветдесет лева и 69 стотинки) върху горепосочената главница за забава от 26.03.2021 г. до датата на

подаване на настоящата искова молба - законната лихва за забава върху главниците за периода от датата на подаване на исковата молба до датата на окончателно изплащане на дължимите суми. В исковата молба се твърди, че дружество е собственик на МВЕЦ „Априлци“ и в това си качество е производител на електроенергия от възобновяеми източници. Във връзка с държавната и европейска политика за насърчаване на производството на зелена енергия, обективизирана в действащи през процесния период нормативни актове и пряко приложими към казуса норми, регулиращи производството и търговията с електроенергия, произведена от възобновяеми енергийни източници, за „Центриом“ ООД възниква възможността да се ползва от привилегията, предвидена в законодателството, произведена от него електроенергия да се изкупува на преференциална цена.

Посочва се, че негативният ефект върху патримониума на ищеца е пряка последица от постановения незаконосъобразен (и съдебно отменен) акт. Налице е очевидна и непосредствена причинно-следствена връзка между тях, тъй като ако не бяха нищожните Решение № Ц - 14/03.04.2019 г. и Решение № Ц - 12/26.03.2021 г. на КЕВР, за произвежданата от притежавания от ищеца ВЕЦ електрическа енергия нямаше да се прилага изкупна цена в размер на 112,48 лв./МВтч., а цената от 178.68 лв./МВтч, съответно предвидените премии от ФСЕС за тази група централи.

С решенията си за определяне на преференциална цена от възобновяеми източници КЕВР въвежда критерий, който не е нормативно регламентиран, и по този начин ограничава кръга на ползващите се от преференциалните цени по т. 1 до т. 6 от Решение № Ц-010/30.03.2011 г., определени съгласно нормативно установените критерии относно хидроенергийните характеристики на водноелектрическите централи. Като е определил отделна преференциална цена за „водноелектрически централи, въведени в търговска експлоатация преди 19 юни 2007 г.“ или „съществуващи водноелектрически централи“, каквато се явява експлоатираната от ищеца, административният орган е изключил приложението на т. 3 от Решение № Ц010/30.03.2011 г. спрямо ищеца и така е осуетил увеличение на патримониума на дружеството с приходите от продажба на електрическа енергия по преференциалната цена съгласно приложимата ценова категория за притежаваната от него централа.

Твърди се, че размерът на пропуснатите ползи може да бъде установен, като се има предвид, че ищецът продава и фактурира по дългосрочен договор за изкупуване на съответния краен снабдител „ЧЕЗ ЕЛЕКТРО БЪЛГАРИЯ“ АД електрическата енергия по преференциална цена, в размер на 112,48 лв./МВтч, без ДДС. Съгласно хидроенергийната категория на притежавания от ищеца МВЕЦ „Априлци“ приложимата преференциална цена е в размер на 178,68 лв./МВтч, без ДДС, по т. 3 от Решение № Ц010/30.03.2011 г., което пък определя и размера на дължимата от ФСЕС премия. Размерът на пропуснати ползи се изразява в стойността на осуетеното вследствие на незаконосъобразните актове конкретно увеличение на имуществото, което се явява чистият пропуснат приход от реализация на електрическата енергия на ищеца. Вредата за дружеството се изразява в разликата между по-високата приложима преференциална цена по т. 3 от Решение № Ц-010/30.03.2011 г. (приложимата премия), и цената по т. 7 от Решение № Ц-010/30.03.2011 г., която е получил при реалната ѝ продажба (съответно получената премия). Нищожните Решение № Ц - 14/03.04.2019 г. и Решение № Ц - 12/26.03.2021 г. на КЕВР отново определят изкупна цена в размер на 112,48 лв./МВтч без ДДС (съответния размер премия), с което продължават да пречат приложението на цената по т. 3 от Решение № Ц-010/30.03.2011 г. (относимата премия) спрямо произведената от ищеца електрическа енергия.

Според ищеца, ако в правния мир не съществуваша нищожните ценови решения на КЕВР, то за електрическата енергия от експлоатираната от ищеца водноелектрическа централа щеше да се

прилага по-високата изкупна цена по т. 3 от Решение № Ц-010/30.03.2011 г., съответно по-високия размер на предвидените за тази група централи премии.

Предвид законодателно изменение в чл. 31. ал. 1. т. 5 ЗЕВИ (ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.) произведената от ищеца електрическа енергия се изкупува по преференциална цена до размера на нетното специфично количество. С оглед изменението на посочената разпоредба в ЗЕВИ е регламентирана и легална дефиниция на понятието „нетно специфично производство на електрическа енергия“, което по смисъла на § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ е средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност съгласно решението на КЕВР за определяне на преференциални цени след приспадане на собствените нужди. С решение № СП-1 от 31.07.2015 г. Комисията е констатирала нетното специфично количество електрическа енергия въз основа на Решение № Ц-010/30.03.2011 г., а именно по т. 1.1. до т. 1.6. за отделните ценови категории водноелектрически централи и по т. 9 за водноелектрическите централи, въведени в търговска експлоатация преди 19 юни 2007 г. (т.е. тези по т. 7 от Решение № Ц-010/30.03.2011 г.). Следователно въз основа на законодателно изменение, законосъобразното квалифициране на притежавания от ищеца ВЕЦ по т. 1 до т. 6 от Решение № Ц-010/30.03.2011 г., а не по отменената т. 7 от Решение № Ц-010/30.03.2011 г. и впоследствие по Решение № Ц - 5/20.02.2015 г, по Решение № Ц - 14/03.04.2019 г. и по Решение № Ц - 12/26.03.2021 г на КЕВР, освен законосъобразната приложима преференциална цена, определя и законосъобразното количество електрическа енергия, което се изкупува по тази преференциална цена.

Количествата електрическа енергия над нетното специфично количество, определено от Комисията, не се изкупуват по преференциални цени, поради което производителите на електрическа енергия с водноелектрически централи, въведени в търговска експлоатация преди 19 юни 2007 г., какъвто се явява ищецът, ги реализират по свободно договорени цени или по цена за излишък на балансиращия пазар по договори с крайните снабдители или с търговци на електрическа енергия. Разликата между нетното специфично количество, определено на централи, въведени в търговска експлоатация преди 19 юни 2007 г. и на останалите централи съобразно хидроенергийните им характеристики води до пропуснати ползи, изразяващи се в приходите от непродадени по относимата за тях по-висока преференциална цена. Вместо това тези количества електрическа енергия са продадени при по-ниски ценови равнища. С други думи определеното от КЕВР с решение № СП-1 от 31.07.2015 г. нетно специфично производство на електрическа енергия е „горна граница“ за количеството електрическа енергия, която подлежи на изкупуване по преференциална цена. Произведеното количество над тази горна граница подлежи на продажба на цени, значително по-ниски от преференциалните.

Вместо до горната граница за количеството електрическа енергия от 3724 КВтч за централите по т. 3, за процесната водноелектрическа централа в исковия период на преференциална цена е изкупувана електрическа енергия до количеството от 2500 КВтч, което е определено за централите по т. 7 от Решение № Ц-010/30.03.2011 г., съответно Решение № Ц - 5/20.02.2015 г., Решение № Ц - 14/03.04.2019 г. на КЕВР и Решение № Ц - 12/26.03.2021 г на КЕВР. В резултат произведената от процесната ВЕЦ електрическа енергия освен по по-ниска преференциална цена и по-нисък размер на премията, е изкупувана и в по-малък обем (до 2500 КВтч. вместо до 3724 КВтч).

Със законодателни изменения - § 28, ал. 1 от ПЗР на ЗИД на Закона за енергетиката (Обн.. ДВ, бр. 9 от 02.02.2021 г.) е променен нормативният режим за насърчаване на производството на електрическа енергия от възобновяеми източници за централи с обща инсталирана мощност от 500 KW до 1 MW, какъвто производител е ищецът. Съобразно установеният с измененията режим тези производители сключват с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ договор за

компенсиране с премия за произведените от тях количества електрическа енергия до размера на определеното им нетно специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което е определена преференциалната им цена. Според § 28, ат. 3 от ПЗР на ЗИД ЗЕ (Обн., ДВ, бр. 9 от 02.02.2021 г.), посочената премия се определя ежегодно от КЕВР в срок до 30 юни като разлика между определената до влизането в сила на закона преференциална цена, съответно актуализираната преференциална цена на обекта, и определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници в зависимост от първичния енергиен източник. Съобразно законовите изменения след като договорът за компенсиране с премии влезе в сила крайните снабдител не изкупуват по преференциална цена произведената от съответния производител електрическа енергия.

Следователно с посочените законодателни изменения се променя формата на подкрепа на производителите на електрическа енергия, които след влизането в сила на договорите по § 28, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ (Обн., ДВ, бр. 9 от 02.02.2021 г.) получават за произведената от тях електрическа енергия вече не преференциална цена от крайния снабдител, а компенсиране с премия от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“. Размерът на премията отново се определя в зависимост от приложимата преференциална цена. За ВЕЦ-овете по т. 7 от Решение № Ц-10/30.03.2011 г. тази цена е 112,48 лв./МВтч. В съответствие със законовите изисквания ищецът сключва договор с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ на 28.05.2021 г., като съобразно чл. 25 от договора същият влиза в сила на 01.07.2021 г.

С раздел XIX от Решение № Ц-25 от 01.07.2021 г. КЕВР определя премия по § 28 от ПЗР на ЗИД на Закона за енергетиката (Обн., ДВ, бр. 9 от 02.02.2021 г.) за 01.07.2021 г. - 30.06.2022 г. С т. 1.2 от раздел XIX на Решението е определена премия в размер на 63,69 лв./MWh, без ДДС при преференциална цена - 178,68 лв./MWh. без ДДС. за среднонапорни деривационни, подязовирни и деривационни ВЕЦ с годишен изравнител с нетен пад от 30 до 100 метра и инсталирана мощност от 200 kW до 10 000 kW. Водноелектрическите централи по т. 3 въз основа на решението на КЕВР следва да получават премия от 63,69 лв./MWh, без ДДС за количествата до 3724 КВтч.

С т. 12 от раздел XIX на Решението КЕВР не определя премия във връзка с определена по Решение № Ц-12 от 26.03.2021 г. на КЕВР преференциална цена в размер на 112.48 лв./MW, без ДДС, за електрическа енергия, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност под 10 MW. които са въведени в експлоатация до влизане в сила на Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата, отм. Т.е. за ищеца дори не е определена премия и то за количество електрическа енергия в по-малък обем. Гореизложеното сочи, че независимо от законодателните изменения, които променят начина на стимулиране на производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, ищецът продължава да търпи имуществени вреди под формата на пропуснати ползи от незаконосъобразните актове на КЕВР, като получава премии за компенсация от Фонд „Сигурност на Електроенергийната Система“ в по-нисък размер. Експлоатираната от ищеца водноелектрическа централа реално е произвела и продала на крайния снабдител количествата електрическа енергия, за които понастоящем се претендира обезщетение за вреди, което се установява от приложенияте към исковата молба документи. В този смисъл вредите под формата на пропуснати ползи са напълно реални, а не хипотетични.

Ищецът твърди, че разликата между реализираните от него приходи при приложение на т. 7 от Решение № Ц010/30.03.2011 г. и при приложението на Решение № Ц - 5/20.02.2015 г. и в периода преди изричното прогласяване на нищожността на Решение № Ц - 14/03.04.2019 г. и Решение № Ц - 12/26.03.2021 г. на КЕВР и приходите, които би получил при приложение на нормативно

установените критерии за квалифицирането му като водноелектрическа централа по т. 3 от Решение № Ц-010/30.03.2011 г. представлява пропусната полза за дружеството. „Центриом” ООД без да извършва допълнителни разходи, би увеличило патримониума си със следните суми, които представляват обезщетения за причинени от Решение № Ц - 14/03.04.2019 г. и Решение № Ц - 12/26.03.2021 г. на КЕВР вреди, които предявяваме с настоящата искова молба, а именно:

1. Пропуснати ползи в размер на 198 429,24 лв. (сто деветдесет и осем хиляди четиристотин двадесет и девет лева и 24 стотинки), формирани като произведение на произведеното и продаденото от ищеца количество електрическа енергия по разликата между преференциална изкупна цена от 112.48 лв./МВтч, без ДПС и преференциална изкупна цена в размер 178,68 лв./МВтч, без ДДС, за периода 01.01.2019 г. до 14.01.2021 г., както и пропуснати ползи в размер на 5 236,60 лв. (пет хиляди двеста тридесет и шест лева и 60 стотинки), формирани като разликата при изкупна цена на свободен пазар по свободно договорени цени или по цени за излишък на балансиращ пазар за количествата над 2 500 работни часа и преференциална цена при продажба на електрическа енергия в размер на 178,68 лв./МВтч, без ДДС до пълното нетно специфично количество - 3724 КВтч. електрическа енергия, въз основа на което е определена преференциалната цена по т. 3 от Решение № Ц-10 от 30.03.2011 г. на КЕВР, за периода от 01.01.2019 г. до 14.01.2021 г.

2. Пропуснати ползи в размер 85 683,88 лв. (осемдесет и пет хиляди шестстотин осемдесет и три лева и 88 стотинки), формирани като произведение на произведеното и продаденото от ищеца количество електрическа енергия по разликата между преференциална изкупна цена от 112.48 лв./МВтч, без ДДС и преференциална изкупна цена в размер 178,68 лв./МВтч, без ДДС, за периода от 15.01.2021 г. до 30.06.2021 г.

3. Пропуснати ползи в размер 57 563,55 лв. (петдесет и седем хиляди петстотин шестдесет и три лева и 55 стотинки), формирани като разлика между премиите за компенсиране за групата водноелектрически централи с изкупна цена от 178,68 лв./МВтч по т. 3 и тези с изкупна цена от 112,48 лв./МВтч, без ДДС, за периода от 01.07.2021 г. до 07.06.2022 г. както и пропуснати ползи в размер на 15 117,22 лв. (петнадесет хиляди сто и седемнадесет лева и 22 стотинки), формирани като неполучени премии за количествата над 2 500 работни часа до 3724 КВтч продадени на свободен пазар по свободно договорени цени, като стойността на премиите е определена съобразно преференциалната цена по т. 3 от Решение № Ц-10 от 30.03.2011 г. на КЕВР, за периода от 01.07.2021 г. до 07.06. 2022 г.

Посочва се, че вследствие на незаконосъобразните решения на КЕВР ищецът е пропуснал да реализира ползи в размер на общо 362 030,49 лв.

С оглед постановяването на влязлото в сила съдебно решение на ВАС, с което окончателно е прогласена нищожността на Решение № Ц-14/03.04.2019 г. претенциите на „Центриом” ООД за лихви са от датата на постановяване на нищожния административен акт (03.04.2019 г.) до датата на предявяване на настоящата искова молба (30.03.2023 г.). Ответникът дължи на ищеца законни лихви за забава върху обезщетението за вредите, причинени от незаконосъобразния акт, които според ищеца възлизат в размер на 83 205,44 лв. С оглед постановяването на влязлото в сила съдебно решение на ВАС, с която окончателно е прогласена нищожността на Решение № Ц - 12/26.03.2021 г., претенциите ни за лихви са от датата на постановяване на нищожния административен акт (26.03.2021 г.) до датата на предявяване на настоящата искова молба (30.03.2023 г.). Ответникът дължи на ищеца законни лихви за забава върху обезщетението за вредите, причинени от незаконосъобразния акт, които по наши изчисления възлизат в размер на 32 890,69 лв. (тридесет и две хиляди осемстотин и деветдесет лева и 69 стотинки).

С уточнителна молба от 05.12.2024 г. са направени следните уточнения:

Ищецът претендира вреди под формата на пропуснати ползи от нищожен административен акт – Решение № Ц – 14/03.04.2019 г. на КЕВР, в размер на 201 222,75 лв. за периода 01.01.2019 г. до 15.01.2021 г., както и законна лихва върху тази сума в размер на 80 066,75 лв. за периода 03.04.2019 г. до датата на предявяване на исковата молба – 30.03.2023 г. и лихва за забава върху главницата за периода от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

По време на проведеното по делото открито заседание на 19.02.2025 г. адвокат Ц. посочи, че с уточнителната молба е направено окончателно прецизиране на исковата претенция.

Електрическата енергия, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 МВт (каквото е ВЕЦ „Априлци“), се изкупува от крайните снабдители по определената от ДКЕВР преференциална цена на основание чл. 16, ал. 2 Закона за възобновяемите и алтернативни енергийни източници и биогоривата („ЗВАЕИБ“, Обн. ДВ. бр.49 от 19.06.2007, отм. ДВ. бр.35 от 03.05.2011) и чл. 31, ал. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници („ЗЕВИ“, Обн. ДВ. бр.35 от 03.05.2011). Регламентираното в българското законодателство задължително изкупуване по преференциална цена представлява механизъм за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници по смисъла Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23.04.2009 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и впоследствие за отмяна на Директиви 2001/77/ЕО и 2003/30/ЕО (ОВ, L 140/16 от 05.06.2009). На основание чл. 31, ал. 2, т. 3 от ЗЕВИ, според който производителите, притежаващи и експлоатиращи водноелектрически централи (ВЕЦ) с инсталирана мощност до 10 МВт сключват дългосрочни договори за изкупуване за срок от петнадесет години със съответния краен снабдител в лицензионната територия, в която попада месторазположението на притежавания от тях ВЕЦ, „Центриум“ ООД сключва с „ЧЕЗ Електро България“ АД договор на изкупуване на електрическа енергия, по който изкупната цена е определената от ответника преференциална цена.

С Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. Държавната комисия за енергийно и водно регулиране на основание чл. 21 от Закона за възобновяемите и алтернативни енергийни източници и биогоривата („ЗВАЕИБ“, Обн. ДВ. бр.49 от 19 Юни 2007 г., отм. ДВ. бр.35 от 3 Май 2011г., действащ към момента на датата на издаване на административния акт) и чл. 4, ал. 3, вр. с чл. 19а от Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия 1,НРЦЕЕ“, Обн. ДВ. бр.17 от 2 Март 2004 г., изм. ДВ. бр.62 от 31 Ю. 2007 г., действаща към датата на издаване на административния акт) определя считано от 01.04.2011 г. преференциална цена за продажба на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници и водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 МВт, без ДДС. С т. 1 до т. 7 от разпоредителната част на Решение № Ц-010/30.03.2011 г. Комисията определя преференциална цена за продажба на електрическа енергия от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 МВт, без ДДС. В т. 1 до т. 6 Комисията класифицира водноелектрическите централи и определя преференциална цена съгласно нормативно установените критерии по чл. 19а, ал. 1 и ал. 2 НРЦЕЕ (в приложимата редакция) и по чл. 36 и сл. от Наредба № 14 за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия (Обн. ДВ. бр.53 от 28 Юни 2005г.) съобразно схемата на

хидроенергийния обект, инсталираната мощност и водния пад на водноелектрическите централи. В т. 7 от разпоредителната част на Решение № Ц-010/30.03.2011 г. Комисията определя преференциална цена за продажба на електрическа енергия от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 МВт, в размер на 112,48 лв./МВтч, без ДДС, като прилага в нарушение на материалния закон критерий „водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 МВт, въведени в търговска експлоатация преди 19 юни 2007 г.“, което се установява на по-късен етап от компетентния съд.

С решение № 2126 от 13.02.2013 г. по адм. дело № 5492/2011 г. на ВАС - Четвърто отделение, потвърдено с окончателно решение № 16953 от 17.12.2013 г. по адм. дело № 7175/2013 година на ВАС, Петчленен състав - I колегия на основание чл. 172, ал. 2 АПК се отменя Решение № Ц-010/30.03.2011 г. на ДКЕВР в частта по т.7, с което е определена считано от 01.04.2011 г. преференциална цена за продажба на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници и водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 МВт, въведени в търговска експлоатация преди 19 юни 2007 г., в размер на 112,48 лв./МВтч, без ДДС.

Решение № 16953 от 17.12.2013 г. по адм. дело № 7175/2013 година на ВАС, Петчленен състав - I колегия е окончателно и е влязло в сила. Касационната инстанция приема, че първоинстанционният съд правилно е отменил Решение № Ц-010/30.03.2011 г. на ДКЕВР в частта по т. 7 поради съществени нарушения на административнопроизводствени правила, противоречие с материалноправни разпоредби и несъответствие с целта на закона. След съдебната отмяна на Решение № Ц-010/30.03.2011 г. и връщане на административната преписка на ДКЕВР, Комисията постановява нов административен акт - Решение № Ц-5/20.02.2015 г., който в нарушение на материалния закон отново въвежда ограничителен и дискриминационен критерий при определяне на преференциалната цена. С второто си Решение № Ц - 5/20.02.2015 г. Комисията определя считано от 01.04.2011 г. преференциална цена за изкупуване на електрическа енергия, произведена от съществуващи водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 МВт, по смисъла на § 3, ал. 1, т. 1 от ПЗР на ЗВАЕИБ - 112,48 лв./МВтч, без ДДС, при средногодишна продължителност на работа 2 500 часа. Решение № 4039 от 15.06.2017 г. по адм. дело № 2596/2015 г. на Административен съд София град, Трето отделение, VIII състав, потвърдено с окончателно Решение № 13785 от 12.11.2018 г. по адм. дело № 12851/2017 г. на ВАС - Четвърто отделение, отменя Решение № Ц-5/20.02.2015 г. След съдебната отмяна на Решение № Ц - 5/20.02.2015 г. и връщане на административната преписка на Комисията, тя приема Решение № Ц-14/03.04.2019 г. В нарушение на материалния закон за трети пореден път ответникът въвежда същия ограничителен и дискриминационен критерий при определяне на същата преференциална цена.

Ищецът твърди, че в тази връзка следва да се обърне внимание, че Решение № Ц-14 от 03.04.2019 г. на КЕВР, в неговата същинска, изпълнително-разпоредителна част е абсолютно същият като отменените незаконосъобразни актове. С него се придава обратно действие, като се определя същата преференциална цена в размер на 112,48 лв./МВтч считано от 01.04.2011 г. Административните актове действат занапред и по аргумент от по-силното основание от чл. 14, ал. 1 от ЗНА императивната забрана за обратно действие, предвидена за нормативни актове, се прилага и за административните актове. Обратното действие е допустимо само по изключение и на

основание изрична законова разпоредба, каквато в случая липсва. Решение № Ц - 14/03.04.2019 г. на основание чл. 177, ал. 2 АПК е обявено за нищожно с Решение № 5129/23.07.2019 г. по адм. д. № 4506/2019 г. по описа на АССГ, потвърдено с Решение № 492/14.01.2021 на ВАС по адм. д. № 13432/2019 г., като постановено в противоречие с влязло в сила съдебно решение (Решение № 13785 от 12.11.2018 г. по адм. дело № 12851/2017 г. на ВАС). Преписката е върната на органа за поредно произнасяне при спазване на указанията по прилагане на закона, дадени в мотивите на решението. Определен е и срок от един месец за издаване на акта, който не е спазен. С оглед обявената нищожност на Решение № Ц-14/03.04.2019 г. и съдебната отмяна на Решение № Ц-5/20.02.2015 г. Комисията продължава с упорството си и приема пореден нищожен административен акт, а именно Решение № 11-12/26.03.2021 г., с което въвежда отново незаконосъобразния критерий, възпроизвеждайки напълно идентично съдържанието на Решение № Ц- 14 от 03.04.2019 г.. В този смисъл то противоречи както на решение № 5129 от 23.07.2019 г., постановено по адм. д. № 4506/2019 г. по описа на АССГ, Трето отделение, 7 състав, потвърдено с решение № 492 от 14.01.2021 г., постановено по адм.д. № 13432/2019 г. по описа на ВАС, III отд., така и на предходните съдебни решения, с които съдът се произнася по законосъобразността на спорния критерий за образуване на ценови групи.

Решение № Ц-12/26.03.2021 г. също е обявено за нищожно с Решение № 736/10.02.2022 по адм. д. № 3524/2021г. на АССГ, потвърдено с Решение № 8999/14.10.2022 г. по адм. д. № 3574/2022 г. по описа на ВАС, като мотивите за отмяната са същите.

На 15.05.2023 г. е постъпил писмен отговор от ответника, в който претенцията се оспорва изцяло.

Твърди се, че независимо, че описаните в исковата молба решения са били отменени, респективно обявени за нищожни, единствено КЕВР, като държавен орган, регулиращ дейностите в енергетиката, притежава право на преценка и действайки в рамките на оперативната си самостоятелност определя преференциални цени за продажба на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници и водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 Mw. Върховният административен съд не е давал каквито и да било указания, за това каква да бъде преференциалната цена на електрическата енергия, произвеждана от такива източници. ВАС законосъобразно не е дал указания преференциалните цени за продажба на произведената електрическа енергия от производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници, попадащи в обхвата на Решение № Ц-5 от 20.02.2015 г. на ДКЕВР, да бъдат определени чрез категоризирането на тези производители в други групи по други точки от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. Липсват каквито и да е указания и по отношение на конкретния производител - ищец в настоящото съдебно производство.

В отговора се сочи, че към настоящия момент КЕВР не е приключила административното производство по определяне на цени за групата производители на електрическа енергия от възобновяеми източници, попадащи в хипотезата на отмененото решение на ДКЕВР, за визирания период, считано от 01.04.2011 г. Определянето на такива цени е единствено в правомощията на КЕВР, като държавният орган, регулиращ цените в енергетиката, който действа в рамките на оперативната си самостоятелност. По тази причина до произнасяне на КЕВР с влязъл в сила административен акт за определяне на цени, считано от 01.04.2011 г., не съществуват валидно определени преференциални цени, по които крайните снабдител и съответно общественият доставчик да изкупуват

произведената електрическа енергия от производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници - водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 Mw, попадащи в хипотезата на отмененото решение на ДКЕВР, за визириания период, считано от 01.04.2011 г.

Изразява се становище по неоснователността на всяка една от претенциите, с конкретни аргументи.

Оспорва се твърдението на ищеца, че експлоатираната от него централа попада в групата по т. 3 от решение № Ц-010/30.03.2011 г., а не по т. 7 от същото решение. Навеждат се доводи, че от твърденията на ищеца било видно, че претендираните вреди произтичат не само от отменените два административни акта, но и от неправилната категоризация на централата като такава, попадаща по отменената т. 7 от решение № Ц-010/30.03.2011 г. Във връзка с последното поддържа, че КЕВР не определя индивидуално на всеки конкретен производител категорията, в която попада, а това индивидуално категоризиране се извършва от крайния снабдител или обществения доставчик, с когото производителят на електрическа енергия от възобновяеми източници сключва договор за изкупуване на електрическа енергия. Оспорва се твърдението на ищеца за претърпени вреди във вид на пропуснати ползи поради това, че не било приключило административното производство, което има за предмет приложимите спрямо ищеца цени. Оспорва се наличието на причинно-следствена връзка между двата отменени административни акта и претендираните от ищеца вреди, защото от една страна въпросът, решен с отменените актове, не е решен с нов административен акт, а от друга - защото претенцията на ищеца, че спрямо него е следвало да се приложи друга цена, вместо цената по отменената т. 7 от решение № Ц-010/30.03.2011 г., е обвързана не с отменените актове, а с друго обстоятелство - категоризирането на обекта на ищеца от страна на крайния снабдител „ЧЕЗ Електро България“ АД, което е предмет на техни търговски правоотношения, върху които КЕВР не влияе.

По време на проведеното по делото открито заседание ищецът се представлява от адвокат Ц., който поддържа исковата молба. Представени са допълнителни съображения в писмен вид.

Ответникът се представлява от юрисконсулт М., която оспорва исковата молба. В дадения от съда срок са представени подробни писмени бележки. Претендира се присъждане на разноски и юрисконсултско възнаграждение.

Участвалият в производството по делото прокурор като представител на СГП, намира искът за недоказан и следователно неоснователен.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав, след като взе предвид наведените в исковата молба доводи, изразеното становище на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото гласни и писмени доказателства, намира за установено, от фактическа страна и правна страна следното:

По допустимостта на иска: Подаването на искова молба по реда на чл. 203 от АПК не е обвързано с преклузивен срок. Нейната допустимост е свързана най-вече с редовността ѝ, касаеща посочването на административния акт или органа или длъжностното лице, от чието действие или бездействие са причинени претендираните вреди.

В разглеждания случай искът е допустим. Той е предявен след отмяната на административни актове по съдебен ред и срещу юридическото лице, в чиято структура се намира органът, издал незаконосъобразните актове.

В чл. 7 от Конституцията на Република България е предвидено, че държавата отговаря

за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Проекция на този принцип е разпоредбата на чл. 203 от АПК, съгласно която исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на тази глава, а за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

За да се разграничат отговорността за причинени вреди по чл. 45 и следващите от ЗЗД и тази по чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, следва да се направи анализ, чрез съпоставка на двете норми. На първо място различието по между им е свързано с тяхното основание. Отговорността по ЗЗД почива на забраната да не се вреди другиму, докато отговорността по ЗОДОВ е изградена върху идеята за задължение на държавата и общините да спазват правата и законните интереси на гражданите. Именно при неспазване на това основно задължение и когато в следствие на него е причинено увреждане на граждани и юридически лица, възниква основание за ангажиране на отговорност на съответните държавни институции. Съгласно чл. 205 от АПК това са юридическите лица, представлявани от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Отговорността по чл. 45 от ЗЗД и тази по ЗОДОВ се изграждат на различна плоскост. Елемент от фактическия състав на непозволеното увреждане по ЗЗД, свързан с неговата субективна страна, винаги е вината, т.е. субективното отношение на деликвента към протоправното деяние. Характерно е за втория вид отговорност е, че е обективна и безвиновна. Тя възниква само при или по повод на осъществяване на административната дейност на държавата или общините. Чл. 203 от АПК и чл. 1 от ЗОДОВ употребяват термините "актове", "действия" и "бездействия", за които легално определение няма в цитираните закони, но под "акт" не следва да се разбира всеки такъв на административен орган или длъжностно лице, а определена категория актове - нормативни, общи и индивидуални административни актове. Издаването на подобни актове е регламентирано в съответните закони. Касае се за всички видове административни актове, издавани от държавни или общински органи в кръга на законово определената им компетентност.

Държавата и общините ще носят отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Анализът на тази норма, налага разграничаване на дейността по издаване на административни актове и тази, която е проява на физическото действие или бездействие. Това има значение при решаване на въпроса за предпоставката, при която увреждания може да търси обезщетение. Незаконосъобразните административни актове са последица от несъобразност на поведението на длъжностните лица с разпоредбите на закона или подзаконовите нормативни актове.

Активно легитимирана страна по иска по чл. 203 от АПК, може да бъде всяко лице, което твърди, че е претърпяло вреди, в следствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни и общински органи и длъжностни лица. Този иск представлява автономно средство за защита на частноправните субекти срещу несъобразена със закона административна дейност. Те обаче следва да докажат претърпените вреди, техния характер и размер и най-вече, че вредоносният резултат е в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на държавен или общински орган или длъжностно лице, при или по повод на изпълнението на административната дейност.

Наличието на тези предпоставки ще бъде абсолютно условие за ангажиране на отговорността на държавата и съответно присъждане на обезщетение.

В разглеждания казус ищецът твърди, че е претърпял имуществени вреди, под формата на пропуснати ползи, в следствие на упоменатите по-горе решения на КЕВР, които са били отменени, респективно отменени от съда.

1. Фактически установявания.

Страните не спорят, че ищецът е собственик на водноелектрическа централа „Априлци“, находяща се в землището на [населено място], област Л..

С решение № Ц-010/30.03.2011 г. на ДКЕВР /предишното наименование на ответника/ считано от 01.04.2011 г. е определена преференциална цена за продажба на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници и водноелектрически централи с мощност до 10 МВт, без ДДС, като в т. 7 за водноелектрически централи под 10 МВт, въведи в търговска експлоатация преди 19 юни 2007 г., е определена цена 112.48 лв./МВтч. Това решение на ДКЕВР в частта му по т. 7 е отменено с Решение № 2126/13.02.2013 г., постановено по адм.д. № 5492/2011 г. на ВАС, потвърдено с Решение № 16953/17.12.2013 г., постановено по адм.д. № 7175/2013 г. на петчленен състав на ВАС и административната преписка е върната на ДКЕВР за ново произнасяне при спазване на указанията в мотивите на решението. В мотивите на съдебното решение е прието, че в нарушение на материално-правните разпоредби и административно-производствените в точка 7 от процесното решение ДКЕВР е въведен допълнителен разграничителен критерий за отделните видове водноелектрически централи – „въведени в търговската експлоатация преди 19 юни 2007 г.“, без да са посочени фактически и правни основания за въвеждането на този критерий, както и липсва нормативна регламентация на подобен критерий, относим към формирането на преференциални цени за продажба на електрическа енергия. В решението е посочено още, че делото следва да се върне на ДКЕВР като административна преписка за ново произнасяне за определяне на преференциална цена за продажба на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници и водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 МВт.

С Решение № Ц-5/20.02.2015 г. ДКЕВР определя, считано от 01.04.2011 г. преференциална цена за изкупуване на електрическа енергия, произведена от съществуващи водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 МВт в размер на 112,48 лв./МВтч, без ДДС, при средногодишна продължителност на работа 2 500 часа. Решението на ДКЕВР в частта по т.7 е отменено с Решение № 4039/15.06.2017 г., постановено по адм.д.№ 2596/2015 г. на АССГ, оставено в сила с Решение № 13785/12.11.2018 г., постановено по адм.д.№ 12851/2017 г. на ВАС. В съдебните решения е отбелязано, че не са посочени фактически и правни основания за въвеждането на разграничителния критерий „съществуващи водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 МВт“, като преписката е върната наново на КЕВР за ново произнасяне.

На 03.04.2019 г. следвайки указанията на съда КЕВР приема Решение № Ц-14, с което е определил преференциална цена за изкупуване на електроенергията, произвеждана от ВЕЦ с инсталирана мощност под 10 МВт, които са въведени в експлоатация до 19.06.2007 г. /датата на влизане в сила на отменения Закон за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата/ в размер на 112,48 лв./ МВт., считано от 01.04.2011 г.

Беше допуснато изслушване на заключение на комплексна техническа и икономическа експертиза, чието заключение е прието като доказателство по делото, без оспорване или възразение от която и да е от страните.

Съдът кредитира заключението като мотивирано, логично и съответстващо на събраните доказателства.

2. Анализ на събраните доказателства и правни изводи.

Анализът на събраните по делото доказателства, мотивира съдът да приеме исковата молба за *основателна*, по следните съображения.

Деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца (арг. чл. 154, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК) е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ с оглед фактическите твърдения на ищеца включва в кумулативна даденост: 1. наличие на издаден административен акт или действие на длъжностно лице или орган на ответника; 2. незаконосъобразност на акта или действието; 3. причинена вреда и нейния размер; 4. причинна връзка между незаконосъобразното действие на длъжностно лице или орган на ответника и настъпилия вредоносен резултат.

Първата предпоставка в случая е доказана.

Както беше посочено по-горе, че ДКЕВР /сега КЕВР/ на 30.03.2011 г. е издала Решение № Ц-010, с което определя преференциална цена за продажба на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници и водноелектрически централи с мощност до 10 МВт, без ДДС, като в т. 7 за водноелектрическите централи под 10 МВт, въведени в търговска експлоатация преди 19 юни 2007 г., е определена цена 112.48 лв./МВтч.

Настоящият състав намира за необходимо извършването на допълнителен анализ по отношение на първата предпоставка, а именно, че с влезли в сила решения на съд, са били отменени като незаконосъобразни, издадени от ответника административни актове – т. 7 от Решение № Ц-010/30.03.2011 г. на КЕВР и Решение № Ц-5/20.02.2015 г. на КЕВР. Този анализ е необходим с оглед на последващото поведение на КЕВР, след връщането на преписката по Решение № Ц-5/20.02.2015 г. за ново произнасяне от страна на административния орган. Установено е и не се спори от страните, че Комисията постановява още два последователни нищожни административни акта /Решение № Ц-14/03.04.2019 г. и Решение № Ц-12/26.03.2021 г./, с които се опитва отново да обособи същата група водноелектрически централи и да им определи от 01.04.2011 г. преференциална цена от 112,48 лв./МВтч без ДДС за продажба на произвежданата от тях електрическа енергия. Нищожността на тези поредни два административни акта е прогласена с влезли в сила съдебни решения /решение № 5129 от 23.07.2019 г. по адм. д. № 4506/2019 г. по описа на Административен съд – София-град, Трето отделение, 7 състав, потвърдено със съдебно решение № 492 от 14.01.2021 г. по адм. д. № 13432/2019 г. по описа на Върховния административен съд, Трето отделение и съответно с решение № 736 от 10.02.2022 г. по адм. д. № 3524/2021 г. по описа на Административен съд – София-град, Трето отделение, 60 състав, потвърдено с решение № 8999 от 14.10.2022 г. по адм. д. № 3574/2022 г. по описа на Върховния административен съд, Трето отделение/. Необходимо е да се отбележи, че при прогласяване нищожността на

последния акт, постановен в тази връзка от КЕВР - Решение № Ц-12/26.03.2021 г., първоинстанционната и касационната инстанция не връщат преписката за ново произнасяне, а постановяват преразпределение на процесната група ВЕЦ, обединени под незаконосъобразен критерий, съобразно хидроенергийните параметри на всяка централа. В решение № 8999 от 14.10.2022 г. по адм. д. № 3574/2022 г., Върховният административен съд, Трето отделение, по повод на прогласяването нищожността на Решение № Ц-12/26.03.2021 г. на КЕВР посочва следното: „Безспорно се касае за изтекъл вече регулаторен период и за няколко постановени в тази връзка незаконосъобразни/нищожни/ административни актове на КЕВР, които ясно показват невъзможността на регулатора да обособи ВЕЦ с различни хидроенергийни характеристики в отделна група без да прилага провъзгласения за незаконосъобразен времеви критерий. В допълнение е необходимо да се отбележи, че в случая не се касае за изземване на функциите на КЕВР /чл. 10 от ЗЕ и чл. 31, ал. 1 от ЗЕВИ/, тъй като Комисията сама е определила цени за изкупуване на електрическа енергия, произвеждана от различни групи централи, които са влезли в сила с оглед на което би следвало да се извърши преразпределение и ВЕЦ-овете да бъдат категоризирани единствено спрямо хидроенергийните им параметри, без да се прилага установения за незаконосъобразен времеви критерий. Това преразпределение не следва да се извършва от КЕВР, а то би станало по естествен начин при липсата на незаконосъобразно групиране на база хидроенергийните характеристики на всеки един ВЕЦ“. При липсата на административен акт, налагащ прилагането на незаконосъобразното разделение по времеви критерии на водноелектрическите централи, те ще се разпределят съобразно хидротехническите си характеристики в други групи, които са влезли в сила и за които КЕВР е определила други цени, които са влезли в сила. Именно липсата на подобно преразпределение обуславя настъпването на вреда за ищеца, представляваща пропусната полза да получи по-високата преференциална цена определена от Комисията за същата категория производител на електрическа енергия.

Доказана е (дори без да е спорна) и втората предпоставка за ангажиране на деликтната отговорност на държавата. Посоченото решение в частта му относно т. 7 е отменено от ВАС като незаконосъобразно и преписката върната за ново произнасяне. На 20.02.2015 г. ответникът издава ново Решение № Ц-5, с което определя, считано от 01.04.2011 г. преференциална цена за изкупуване на електрическа енергия, произведена от съществуващи водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 МВт в размер на 112,48 лв./МВтч, без ДДС, при средногодишна продължителност на работа 2 500 часа. Решението на ДКЕВР в тази му част е отменено с Решение № 4039/15.06.2017 г., постановено по адм.д.№ 2596/2015 г. на АССГ, оставено в сила с Решение № 13785/12.11.2018 г., постановено по адм.д.№ 12851/2017 г. на ВАС.

По отношение на третата предпоставка съдът намира, че следва да обсъди събраните в хода на производството доказателства.

Притежаваната от ищеца ВЕЦ „Априлци“, безспорно представлява техническо съоръжение за производство на електроенергия от възобновяем източник – вода. Енергията се произвежда от две водни турбини, с обща мощност от 575 kW. Този факт е потвърден от вещото лице в заключението на експертизата и по време на проведеното по делото открито заседание. В основното заключение професор К., правейки анализ на цялата налична техническа документация е посочил, че ВЕЦ „Априлци“ спада към

водно-електрическите централи, определени по т. 3 от Решение № Ц-010/30.03.2011 г. КЕВР, защото тя е с нетен пад до 100 метра (в случая конкретно до 30 метра) и обща инсталирана мощност от 575 kW.

Електрическата енергия, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 МВтч (каквото е ВЕЦ „Априлци“), се изкупува от крайните снабдители по определената от ДКЕВР преференциална цена на основание чл. 16, ал. 2 Закона за възобновяемите и алтернативни енергийни източници и биогоривата („ЗВАЕИБ“, Обн. ДВ. бр. 49 от 19.06.2007, отм. ДВ. бр.35 от 03.05.2011) и чл. 31, ал. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници („ЗЕВИ“, Обн. ДВ. бр.35 от 03.05.2011).

На основание чл. 31, ал. 2, т. 3 от ЗЕВИ, производителите, притежаващи и експлоатиращи водноелектрически централи (ВЕЦ) с инсталирана мощност до 10 МВтч сключват дългосрочни договори за изкупуване за срок от петнадесет години със съответния краен снабдител в лицензионната територия, в която попада месторазположението на притежавания от тях ВЕЦ. „Центриом“ ООД е сключило с „ЧЕЗ Електро България“ АД договор на изкупуване на електрическа, по който изкупната цена е определената от ответника преференциална цена. Срокът на договора е от 01.12.2010 г. до 31.03.2024 г.

Налице е разрешително за водовземане № 11140045/21.04.2009 г. издадено от "Б. дирекция - Д. район с център П.", с което на „Центриом“ ООД, [населено място] е разрешено производство на електроенергия посредством МВЕЦ „Априлци“, с инсталирана мощност 575кВт и нетен напор 30,0 м.

С т. 1 до т. 7 от разпоредителната част на отмененото Решение № Ц-010/30.03.2011 г. КЕВР определя преференциална цена за продажба на електрическа енергия от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 МВт, без ДДС. В т. 7 от разпоредителната част на Решение № Ц-010/30.03.2011 г. Комисията определя преференциална цена за продажба на електрическа енергия от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 МВт, в размер на 112,48 лв/МВтч, без ДДС, като прилага критерий „водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 МВт, въведени в търговска експлоатация преди 19 юни 2007 г.“

Отменените ценови решения на КЕВР - т. 7 от Решение № Ц-010/30.03.2011 г. и Решение № Ц-5/20.02.2015 г., представляват по своята същност властническо разпореждане. С тях, по силата на императивната разпоредба на чл. 21 от ЗВАЕИБ, КЕВР разпорежда на страните по сделката за изкупуване на електрическа енергия да прилагат задължителна преференциална цена в размер на 112,48 лв./МВтч. Отнася се за преференциалната цена, която е определена с административен акт като ищецът и електроснабдителното дружество „ЧЕЗ Електро България“ АД (в случая) не могат да не се съобразят с нея. Това е така и в съответствие с чл. 11, ал. 2 от приобщения към делото договор за изкупуване на електрическа енергия, според която норма купувачът заплаща на продавача количеството електрическа енергия по преференциални цени в съответствие с действащото законодателство.

Изложеното обосновава извода, че ищецът не е имал възможност да договоря различна цена от утвърдената такава в двете решения на КЕВР /признати за незаконосъобразни в следствие/, предвид възможността за налагане на санкции. Цената за изкупуване на електрическата енергия, която страните са заложили в сключения между тях договор в размер на 112,48 лв./МВтч, е била задължителна за тях по силата на правомощията, които КЕВР е определила с двете отменени решения - Решение № Ц-010/30.03.2011 г. и

Решение № Ц-5/20.02.2015 г. След като КЕВР е определил цената, която е била задължителна в отношенията на ищеца с трети лица, в нарушение на закона, и неговите актове са били отменени като незаконосъобразни и нищожни от съда, той следва да носи отговорност за вредите, причинени от действието на тези незаконосъобразни актове.

Съдът намира, че следва да обсъди размера на всяка една от обективно съединените претенции, вземайки предвид, заключението на експертизата в икономическата ѝ част.

1. По отношение на сумата от 201 222,75 лв.

Посочената сума представлява, според ищеца обезщетение за претърпени вреди (разлика между действително платена на ищеца изкупна цена за произведената от него електроенергия и цената, която би му била платена, ако липсваше незаконосъобразния критерий, установен от ДКЕВР, който го поставя по императивен начин в група със задължителна по-ниска преференциална изкупна цена от тази, в която би попаднал при липсата на незаконосъобразния критерий) от незаконосъобразен административен акт.

По-горе бяха изложени подробни мотиви, относно наличието на първите две предпоставки за ангажиране на отговорността на държавата по ЗОДОВ.

Съдът приема за установено, че при липсата на незаконосъобразния критерий в т. 7 на отменените по съдебен ред административни актове на КЕВР, ВЕЦ „Априлци“ би попаднал в категорията по т. 3. Този извод се налага от заключението на експертизата в техническата част, цитирано по-горе. Следователно, вследствие на издадените незаконосъобразни/нищожни административни актове, издадени от ответника, ищецът е бил принуден да продава произведената от ВЕЦ „Априлци“ електрическа енергия, на цена 112,48 лв. вместо 178,68 лв./МВтЧ. Разликата от 66,20 лв./МВтЧ между тях се явява пропусната полза, т.е. имущество, което не е постъпило в патримониума на ищеца, поради издадените незаконосъобразни/нищожни административни актове.

Вещото лице, е установило, че по време на претендиращия период 01.01.2019 г. г. до 14.01.2021 г., съгласно представените 25 броя протоколи, е произведена електроенергия от ВЕЦ „Априлци“ в размер на 3 121 425,500 kWh. За тази произведена енергия, „Центриум“ ООД, за разглеждания период от 01.01.2019 г. г. до 14.01.2021 г. е издало 27 първични счетоводни документи на обща стойност в размер на 419 284,45 лева (в т.ч. ДО в размер на 349 403,72 лева и начислено ДДС в размер на 69 880,73 лева).

Дружеството е издало 24 броя фактури за произведена електроенергия с преференциална цена от 112,48 лева. От „Центриум“ ООД са реализирани приходи от продажба на електрическа енергия (3 068 081,500 kWh) при преференциална цена от 112,48 лева за МВтч в размер на 414 117,36 лева (в т.ч. ДО в размер на 345 097,81 лева и начислено ДДС в размер на 69 019,55 лева).

В заключителната част експертът посочва, че приходите реализирани от „Центриум“ ООД за период от 01.01.2019 г. до 14.01.2021 г., за произведена електроенергия (2 963 630,300 kWh) реализирана по преференциална цена от 0,11248 лева за kWh, е в размер на 333 349,14 лева без ДДС. Приходите, които би реализирал „Центриум“ ООД за период от 01.01.2019 до 14.01.2021 г., за произведена електроенергия (2 963 630,300 kWh) по преференциална цена от 0,17868 лева за kWh (т.3 от Решение №Ц010/30.03.2021 г. на ДКЕВР), е в размер на 529 541,46 лева без ДДС. Изчислена разлика в размер на 196 192,33 лева при 2 500 работни часа.

В т. 3 от заключителната част вещото лице посочва, че приходите реализирани от „Центриум“ ООД за период от 01.01.2019 до 14.01.2021 г., за произведена

електроенергия (3 016 974,300 kWh) реализирана по преференциална цена от 0,11248 лева за kWh и по цена на свободен пазар, е в размер на 337 655,05 лева без ДДС. Приходите, които би реализирал "Центриом" ООД за период от 01.01.2019 до 14.01.2021 г., за произведена електроенергия (3 016 974,300 kWh) по преференциална цена от 0,17868 лева за kWh (т.3 от Решение № Ц-010/30.03.2010 г. на ДКЕВР), е в размер на 539 072,97 лева без ДДС. Изчислена разлика в размер на 201 417,93 лева.

По време на проведеното по делото открито заседание вещото лице направи уточнение, че е направил анализ на предоставените протоколи за произведена електроенергия, за да установи дали е произведена, съответно продадена. След което е направил сравнителен анализ на представените фактури и записаните количества продадена електроенергия на съответните купувачи, като не е установил разминаване. Установил е, че разликата между реализираните приходи от ищеца и тези, които биха били реализирани, в случай, че цената е била определена правилно, т.е. по 178,68 лв./МВтч, са в размер на 201 417,93 лв.

Съдът възприема направения от вещото лице извод, като мотивиран и логичен.

Въвеждайки непредвиден в приложимата уредба критерий, засягащ размера на преференциалната цена, КЕВР е лишил ищеца от приход, който би бил реализиран, при законосъобразно прилагане на съответните законови разпоредби. В отговор на допълнителен критерий, впоследствие отменен като незаконосъобразен от съда, е довел до това БЕЦ „Априлци“ да попадне в т. 7 (112,48 лв./ МВтч), вместо в т. 3 (178,68 лв./МВтч) от Решението, от което за жалбоподателя са възникнали вреди, изразяващи се в разликата между двете суми, умножена по количеството електроенергия, продадено по редуцираната преференциална цена по т. 7 в процесния период.

Имуществените вреди, понесени от ищеца се базират, както на установените ценови параметри, така и на количеството електроенергия, произведена за фиксиран период от време, определен от същите тези решения на КЕВР в съответствие с групата, в която попада производителят на електроенергия. В тази връзка ищецът е претърпял имуществени вреди под формата на пропуснати ползи, тъй като е поставен в категория, която предвижда 2 500 работни часа, вместо 3 724 работни часа. Ако БЕЦ „Априлци“ е бил поставен в правилната категория, то централата би реализирала по-голям приход предвид пълното нетно специфично количество (3 724 работни часа). Съгласно приетото експертно заключение, при 3 724 работни часа приходите, които „...би реализирало "Кабелкоммерс" ООД за период от 01.01.2019 г. до 14.01.2021 г., (при цена от 178,68 лева за MWh) са в размер на 201 417,93 лева без ДДС за произведена електроенергия от 3 016 974,300 kWh (при инсталирана мощност от 575 kWh и 3 724 работни часа). Разлика между изчислената претендирана сума и реално изплатената сума, би била е в размер на 201 417,93 лева. Предвид на обстоятелството, че с уточнителната молба от 05.12.2024 г. размерът на заявената претенция е 201 222,75 лв., съдът намира, че на „Центриом“ ООД, следва да бъде присъдена именно последната сума, защото в противен случай, при липса на изрично заявено увеличение на иска, ще бъде налице произнасяне свръхпетитум.

Във връзка с доказаната реално настъпила вреда под формата на пропусната полза, за ищеца възниква и правото да получи обезщетение под формата на лихви за забава върху главницата от дата 03.04.2019 г. (постановяване на Решение №Ц-14/03.04.2019 г.) до дата 30.03.2023 г. (подаване на исковата молба). Вещото лице е изчислило размера на законната лихва за този период в размер на 82 225,40 лева. **Съдът кредитира**

изводите на вещото лице и в тази им част. Претендираният с уточнителната молба от 05.12.2024 г. размер на лихва е 80 066,89 лв. По тази причина съдът намира, че на „Центриом“ ООД, следва да бъде присъдена именно последната сума, защото в противен случай, при липса на изрично заявено увеличение на иска, ще бъде налице произнасяне свръхпетитум.

Върху така определената в т. 1 сума по главница, се дължи и законна лихва, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

От изложеното по-горе съдът намира, че е налице е четвъртата предпоставка за ангажирането на отговорността на държавата по чл. 1 от ЗОДОВ – установена е причинно-следствената връзка между издадените от КЕВР незаконосъобразни/нищожни административни актове и претърпените от „Кабелкоммерс“ ООД имуществени вреди, под формата на реални вреди и пропуснати ползи. В случай, че КЕВР беше съобщила издаваните от нея актове със законовите изисквания, за ищеца нямаше да възникне право на присъждане на обезщетение и дължимите върху него лихви за забава.

2. По отношение на сумите от 57 563,55 лв. и 15 117,22 лв.

Според ищеца тези суми представляват обезщетение за претърпени имуществени вреди (пропусната полза), а именно разликата между по-ниския размер реално получени премии по чл. 32 ЗЕВИ, за компенсиране за групата водноелектрически централи с изкупна цена от 178,68 лв./МВтч по т. 3 и тези с изкупна цена от 112,48 лв./МВтч, без ДДС, за периода от 01.07.2021 г. до 07.06.2022 г., както и пропуснати ползи, формирани като неполучени премии за количествата над 2 500 работни часа до 3724 КВтч продадени на свободен пазар по свободно договорени цени, като стойността на премиите е определена съобразно преференциалната цена по т. 3 от Решение № Ц-10 от 30.03.2011 г. на КЕВР за периода от 01.07.2021 г. до 07.06. 2022 г. Претендират се и лихви върху тези суми.

Както беше посочено по-горе адвокат Ц. в уточнителната си молба от 05.12.2024 г. и по време на проведеното по делото открито заседание на 19.02.2025 г. очерта предмета на иска и изрично заяви, това е неговото окончателно прецизиране.

В молбата не се съдържа никакво уточнение относно претенцията за разликата между по-ниския размер от реално получени премии по чл. 32 ЗЕВИ и тези, които ищецът е следвало да получи, ако ВЕЦ „Априлци“ е бил категоризиран правилно, съгласно т. 3 от Решението на КЕВР. В писмените бележки, представени от пълномощника на ищеца също не се съдържат доводи в тази насока.

Независимо от тези обстоятелства, съдът констатира, че изрично оттегляне или отказ от иска в тази му част не е направено, поради което съдът дължи произнасяне в тази връзка.

В основното заключение на СИЕ, прието също като доказателство по делото, вещото лице е направило изчисления на евентуалния размер на премиите в два варианта – 2500 часа и при 3724 часа.

По делото като доказателство е приет договор за компенсиране с премии № ВЕИ – 503 от 28.05.2021 г., сключен между „ЦЕНТРИОМ“ ООД („Производител“) и Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС).

Съгласно чл. 1, предмет на договора е компенсиране на Производителя, чрез изплащане от ФСЕС на премия за количеството електрическа енергия, произведено от Енергийния

обект (ВЕЦ „Априлци“) и регистрирано с месечна Гаранция за произход, за което Производителят е сключил сделки по чл. 100, ал. 4 или ал. 6 от ЗЕ или балансиращ пазар.

В чл. 6 от договора са уредени условията за плащането на премията, като в т. д) е посочено, че премията се изплаща, след представяне на разходооправдателни документи, съгласно ЗСч.

В чл. 7 от договора се съдържат правила за заявяване от страна на производителя пред ФСЕС за изплащане на Премии. Към заявлението се прилагат посочените в т. а) до в) документи, а същото се подава най-късно до 10-то число на месеца, следващ месеца, за който се отнася искането за изплащане на премии.

В случая ищецът не е представил, каквито и да е доказателства, че заявил за претендирания период пред ФСЕС заплащане на премии, представяйки, описаните в договора документи, както и такива, от които да се установи, че ФСЕС, му е заплащал премии, които са по-малки, от тези, които той е следвало да получи, ако ВЕЦ „Априлци“ е и била отнесена към т. 3, а не към т. 7 от Решението на КЕВР.

Тези констатации на съда се потвърждават и от заключението на СИЕ.

По тази причина съдът намира, че за да може да претендира като обезщетение сумата, формирана като разлика между реално изплатени и претендирани премии, ищецът е следвало да изпълни задълженията си по договора с ФСЕС и да подаде заявление за изплащане на премии.

При липса на подадени заявление и наличие на реално изплатени суми, съдът не може да прецени точния размер на разликата, претендирана от ищеца като обезщетение, защото на практика липсва един от двата елемента, въз основа, на които тя да бъде изчислена, а именно – реално платена от ФСЕС премия.

Във връзка с изложеното съдът намира, че исковата претенция в тази ѝ част следва да бъде отхвърлена, като се отхвърлят и претенциите за присъждане на лихви.

Предвид изложеното, съдът намира, че предявената искова молба е частично основателна и като такава следва да се уважи в една част, а в друга да се отхвърли.

В същото време, независимо от изхода на спора, на ищеца се дължат разноски. Такива са поискани своевременно, съгласно представен списък, поради което съдът дължи присъждането им, съразмерно на уважената част от иска.

На ответника също следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение. Съгласно чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ, съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ.

Водим от горното и на основание чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, **Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав,**

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Комисията за енергийно и водно регулиране, с адрес: гр. С. 1000, [улица], да заплати на "Центриум" ООД с ЕИК[ЕИК], на основание чл. 1 от ЗОДОВ, сумата от **201 222,75 лв.**, представляваща, обезщетение за претърпени вреди (разлика между действително платена на ищеца изкупна цена за произведената от него електроенергия

и цената, която би му била платена, ако липсваше незаконосъобразния критерий, установен от ДКЕВР, който го поставя по императивен начин в група със задължителна по-ниска преференциална изкупна цена от тази, в която би попаднал при липсата на незаконосъобразния критерий) от незаконосъобразен административен акт, ведно със лихви за забава върху главницата в размер на **80 066,89 лв.**, за периода от 03.04.2019 г. до дата 30.03.2023 г. - датата на депозиране на исковата молба, както и законна лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

ОТХВЪРЛЯ иска на "Центриом" ООД с ЕИК[ЕИК] срещу **Комисията за енергийно и водно регулиране, с адрес:** гр. С. 1000, [улица], в частта, в която се иска ответника да бъде осъден да заплати на ищеца сума в размер на 57 563,55 лв., формирани като разлика между премиите за компенсиране за групата водноелектрически централи с изкупна цена от 178,68 лв./МВтч по т. 3 и тези с изкупна цена от 112,48 лв./МВтч, без ДДС, за периода от 01.07.2021 г. до 07.06.2022 г. както и пропуснати ползи в размер на 15 117,22 лв., формирани като неполучени премии за количествата над 2 500 работни часа до 3724 КВтч продадени на свободен пазар по свободно договорени цени, като стойността на премиите е определена съобразно преференциалната цена по т. 3 от Решение № Ц-10 от 30.03.2011 г. на КЕВР, за периода от 01.07.2021 г. до 07.06. 2022 г., ведно с претендираните лихви за забава върху посочените главници.

ОСЪЖДА Комисията за енергийно и водно регулиране, с адрес: гр. С. 1000, [улица], да заплати на "Центриом" ООД с ЕИК[ЕИК], на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, сумата от **2405 (две хиляди четиристотин и пет) лева**, представляваща, направените в хода на производството разноски, от които 25 лв., внесена държавна такса и 3000 лв., внесен депозит за възнаграждението на вещите лица, съразмерно на уважената част от иска.

ОСЪЖДА "Центриом" ООД с ЕИК[ЕИК] да заплати на Комисията за енергийно и водно регулиране, с адрес: гр. С. 1000, [улица], на основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ, във връзка с чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ, във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 78, ал. 8 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК, сумата от **150 (сто и петдесет) лева**, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Върховния Административен Съд на Република България.